

05

A

2315

POSTERIOR
de
ORIGINE
ANIMÆ HUMANÆ,

contra
CREATIONIS DEFENSORES,

Pro
TRADUCE
DISPUTATIO PHYSICA,

quam
Glorioso Numine annuente,
Publicæ Doctorum ventilationi sistunt

P R Æ S E S

M. GEORGIUS CASPAR. KIRCHMAIER,
Uffenhem- Francus,

&

R E S P O N D E N S

JOHANNES LUDOVICUS HARTMANNUS,
Rotenburgo-Tuberanus,

Ad diem XI. Septembr. Hor. Pomerid.

In auditorio Philosophorum,

ANNO quo

CVM Deo gloriosiori

FranCofVrtI aD MœnI Littora

LeopoLDt IMperator eLIgtVr.

WITTEBERGÆ,

Typis MICHAELIS Wendt.

ALMA MATER

ALMA MATER

ALMA MATER

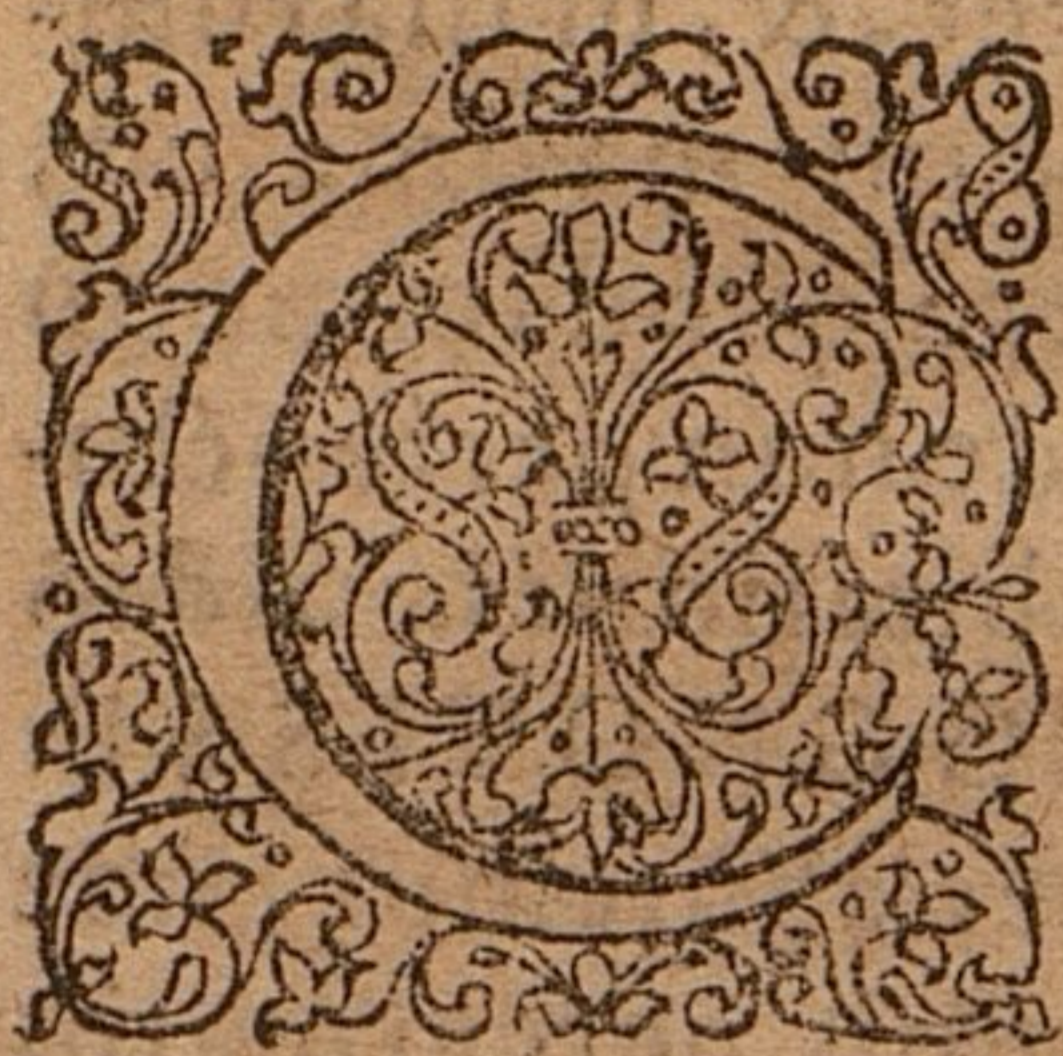
ALMA MATER

ALMA MATER

PROLOGUS.

Edro dignum, *Julij Caesaris Scaligeri*, Viri in tantum magni, in quantum Virtus, Eruditio, & Natalium splendor intelligi à quoquam possunt, dictum est: *nos in luce rerum tenui caligamus, in mediocri cœcutimus, in majore cœcissimus, in maxima insanimus.* Tenuis rerum lux est, quæ ipsis obvia sensibus est. At in hâc caligamus, incerti quâ & quò eundem. Quid lapide tritius? Quid obvium magis? At naturam hujus, vel vilissimi, ad unguem scire nemo valuit unquam. *Nomina tu lapidis, qui quotidie tuis oculis obversatur, formam, & Phylida solus habeto.* Nego tibi ullam formam nobis notam plenè & planè, exclamat idem subtilitatum Magister alibi. Mediocris rerum lux est, quæ à sensuum ministerio non remota duntaxat est, sed egregiè eos adhuc ludit & deludit. Hinc illæ lacrymæ, hinc tot opinionum *monstra*, ut non abs re Lugentem Physicam jam pridem introduxerit *fidelissimus Nature Interpretes SPERLINGIUS.* Major rerum lux est, cum utendum ratione est. Quoad hanc verò quam frequenter cœcissimus? Et tunc vel maximè, cum oculati esse aut videmur, aut nolumus. Latebant multa retrò secula abstrusi animarum natales, ac nescio, quantis res isthæc immerfa

mersa fuerit tenebris. Affulsit hac nostrâ ætate;
 (unde non ferreo planè seculo nos natos auguramur)
 Phœbeum jubar obscuritati, & veritatis radii, ad
 pertinaciam usq; plerorumq; lumina perstrinxerunt,
 ut lucem refugî, excœcentur nycticoraces. Hinc in-
 fultus, hinc tumultus. Sed solem cœlo illi, non
 credo, deturbabunt. Ringantur licet, & utilia rum-
 pantur, despument iras. Lux rerum maxima est,
 cum & sensus, & ratio nos destituere quodammodò
 videntur. Et tum insanimus. Unde non perfuncto-
 riæ in optimo quoq; exsurgunt dubitationes. Adeò
 divinum quid est, SEIPSUM COGNOVISSE.
 Hic ita utendum ratione est, ut nec abutamur, nec
 non utamur. Nostra verò in studiis peregrinatio
 cum miserabilis, dicente litererarum Heroë Scaligero,
 sine supernâ luce, erratio sit, gloriosum in alto
 Deum, ut veritatem astruamus, falsitatem destrua-
 mus, devotis sollicitamus votis!

THEOREMA POSITIVUM.

*Anima Humana per Traducem ab utroq;
 Parente pæjoris ac univocè, vi primæ ve
 benedictionis & singularis DEI ordina-
 tionis, in momento, indivisibiliter, tota
 à Patre, tota à Matre, sine composi-
 tione tamen, aut pluralitatis metu, IN,
 CUM, & SUB semine fœcundo, misto,
 & retento generatur atq; propagatur.*

§. I. In-

§. 1. Infipiunt; qui, ut sapere præ cæteris videantur, malunt obscuram subtilitatem, quàm veritatem simplicem. Simplex enim veritas est, fucò carens, & figuris. O si non necessaria dedidicissemus, & didicissemus necessaria scitu. Nuncium supervacaneis mitteremus tricis: nec addidè philosopharemur, & in explicabiles è materia educationes defenderemus ad personam. Est antehac ars longa, vita verò brevis. Verum, verum, ô Viri optimi, alto Democriti fonte reconditum investigemus, ipsâ rei difficultate sat negotii nobis faceffente. Nos semotâ vanitate, nudam contemplaturi sumus veritatem, tantò amabiliorem, quantò exitiosior evadit personata. Ubi quid per singula intellectum velimus verba, sequentia, (*quandoquidem ad meliorem rei explanationem faciura videbuntur,*) annotaturi sumus.

§. 2. Ac primò quidem unicuiq; , nobis nihil horum etiam monentibus, patere cum potest, tum debet, non hîc sermonem esse de statu *naturæ instituendæ, sed institutæ: de via generat. onis*, creationem subsecutæ, *non creatione ipsâ*. Frustrabuntur itaq; , quorquot argumentaturi cum *Non-nemine* sunt: Qualis in Adamo atq; Evâ producendarum animarum ratio est, talis, propter Symmetriam universi, in reliquorum quoque omnium erit: In his enim Deus specimen edidit, quid in aliorum hominum productione factururus esset perpetuò. At animâ Adami atq; Evæ creabatur. Igitur &c. Negamus enim consequentiam majoris, & nisi emunctiores ante odorarentur nares, intorqueremus, dicto ocyùs, de corpore Adami, arietem instantiarum. Distingvant itaque inter diversos status, naturæ videlicet instituendæ, ejusdemque jam institutæ. Nisi cœlum terræ miscere giganteo nisu satagant. Adhæc, quis facundior illos eò adegit genius, ut crederent, animam Evæ creatam pariter fuisse, ac Adami? Tractam dixerim, non creatam. Nulla enim de creativâ inspiratione animæ in corpus Evæ mentio fit in Pandectis sacris. Animatam ex corpore Adami costam sumpsisse Conditorem

*Meletem.
Volum. 1.
Disp. VI.*

optimum, & formasse ex eâ mulierem, asseritur, non inspirasse novam, æquè ac Adamo. Invertatur igitur, & pro animæ traductione, argumento ab exemplo Evæ petito concludatur.

§. 3. Ne verò offendiculo cuiquam *Traducis* vox sit, ad quam impegisse, non antiquiores duntaxat, sed & Recentissimos adhuc impingere, non sine admiratione deprehendimus: distingvendum inter vocem *Traducis* strictè seu propriè; Et in *ampliatione* sive etiam *Metaphoricè* acceptam. Juvabit hâc de re, felicissimè omnium formarum ortum explicantem *Incomparabilem SPERLINGIUM* audivisse. Ita Ille: est, inquit, *Tradux* in primâ significatione, *propago*, seu *pars ab arbore secta & in aliam arborem traducta*. Species habet ἐπιφύσειαν impositionem, & ἐνοφθαλμισμὸν, inoculationem. Ibi surculus ab arbore avulsus, & prægnans: hîc oculo prædita fistula deglubitur, aliq; arbori inseritur. Postmodùm verò, termino ampliato, ab istâ primâ significatione ad multiplicationem quamvis formarum, traductio relata est. Non est ergò, ut frustraneas nobis affingant Dnn. Jenensium quidam absurditates. Explicentur, rectèq; accipiantur vocabula, & concordabit scriptura. Multò minùs contradictionum, inconstantiaeve postulare *Traducis* assertores poterit Autor *Traducis*-non *traducis*. Rectius forsan libri-non libri. Hinc ut suspectam vocem redderet: *Traducere*, ait, est *transducere*. Ergò non originem formarum notat. Traductio enim est entis & existentis, non-entis enim nulla est passio. Ergò formæ sunt, antequàm sunt. Sed ô Phaëtonteos aurigas? Generationem ut enervent, crassissimas imaginantur sibi traductiones. For- san *carro* aut *curru* transvehenda Patris in Filium propaganda anima erit? Distingvamus saltem inter primam vocis impositionem, & subsequentem vocis ampliationem. Communicationem volumus non eam, quæ fit per μεταμβασιν, & in avulsi ab arbore surculi exemplo locum habet, sed quæ per ἀλλοποίησιν peragitur. Hâc enim communicans omnia sua retinet,

Lib. 1. Inst.

Phys. 6. 3.

9. 3.

Conf. Tract.

de Trad. c.

2. p. 7. 8.

Sect. 1. §. 9.

p. 9.

Conf. art. 4.

§. 1. p. 81. &

p. 87.

retinet, & tamen sibi simile, si non numero, specie tamen,
 in altero producit. Quid? quod in Educationem retorquere *In tract. de*
 idem nos quoque valeamus. Placent verba *B. SPERLINGII: Trad. c. 9.*
Eductio non minus, quam traductio entis & existentis est. Ergo *p. 126.*
 non exponit originem formarum. Gladius è vaginã educen-
 dus inexistat oportet, & tunc non oritur, cum educitur.
 Eductio etiam unius ex alio in aliud ductionem notat.
 Non igitur originem formarum exprimit. Hoc si attendis-
 set Autor nuperrimarum in *Dexterimi Natura Interpretis* *Cap. 3. q. 5.*
Synopsin, Meditationum, non eandem forsitan contradictionis *S. 40. p. 90.*
 crambem recoxisset. Ait enim: traductio ex naturã suã
 includit formarum in materiã seu subjecto præsentiam & in-
 existentiam. Ergo traductio in ratione suã formali non in-
 cludit formarum productionem. Nec potest eam includere,
 cum contradictio sit, formam traducendam in materiã præ-
 sentem esse. Sed ô nullam contradictionem, quam conci-
 liaturi sine Oedipo divinatore sumus. Quid amabò sibi
 hocce vult? Animam in traductione, aut post traductionem
 præsentem esse? Non id certè: animam sc. traducendam
 ante traductionem, præsentem esse. Factã interim, & per-
 actã, imò etiam instanti ipsã generatione traducenda animã
 Alexandri, non ante generationem. Nullus ergo contra-
 dictionis metus. Mutato enim tertio, expirat contradictio.
 Multò minùs Tradux ita explicatus suave saltem ingenii hu-
 mani figmentum est. Nisi fortè etiam *B. Lutherum, Phi-*
lippum, Försterum, Franzium, Lyserum, Hunnium, Ger-
hardum, Meisnerum, Thummium, Hasenrefferum, Menze-
rum, Majorem, Mislentam, Dnn. Dd. SCHARFIUM, CA-
LOVIUM, Dannhauerum, Waltherum, Tarnovium, &
 quis omnes enumeret? *Heroës literarum, Humanarum equè*
atq; Divinarum, Sipientiãq; ac Ecclesiã per universam Europam
meritissimos Antistites, inexcusabili, & propemodùm non sacri-
 lego sermone, figmentorum Patronos proclamare quispiam
 temerariè præsumat.

§. 4. Cæ-

Defens.
Synops. lib. I.
cap. 3. q. 5.
p. 306.

§. 4. Cæterùm cùm ad modum propagandi animam humanam devolūti videamur, ab utroque Parente *πατρὸς* ac univocè produci eam quis, nisi præjudiciis obsessus, inficias ire vellet? Non enim à solo Patre anima est, nec à solâ matre, alioquin respectus filii, vel ad Patrem, vel ad matrem expiraret. Sed ab utroque. Ab utroq; inquam, & æqualiter quidem. Utriq; siquidem dictum à Conditore glorioso: *crescite & multiplicamini*. Hinc uterq; Parens organa generandi: uterq; medium generandi (*semen nimirum*) uterque appetitum generandi (*quem frustra à natura inditum sine possibilitate acquirendi finis, esse, cave dixeris:*) uterq; *σοφὴν* illam naturalem & respectum Paternitatis obtinet. A finis hîc nos informaret, Cl. Hoffmannus inquit. Rectissimè! Non enim deterioris conditionis animali bruto homines sunt. Hoc arduum igitur generationis opus, non, uti precariò supponunt, in solâ animæ à DEO immediatè creatæ unione cum corpore consistit. Rectissimè Excell. SPERLINGIUS: *formalis ratio generationis non tam in introductione, quàm in productione formæ consistit*. Forma enim terminus generationis, hoc est, generatione producitur. Hoc si persuaderi sibi paterentur Dnn. Jenensium Nonnulli, & ex Fœderato Belgio moderni pleriq; (*quorum prolixè & nomina, & loca adduxisse parum juvabit,*) non solâ atq; unicâ animæ ad corpus unione generationem hominis absolvi, statuerent, parentesque causas morales filiorum esse, arbitrarentur. Demus quæso, morales duntaxat filiorum causas Parentes esse: quid subsequetur? Non revera generare parentes? Moralem enim causam veram & propriè dictam causam non esse, ipsimet fatentur, Francisc. Suarez, Scheiblerus, Gregor. de Valenzia, Francisc. Abra de Raconis, Arriaga, Cl. Ebelius, ac Dn. Stablius. Quandoquidem imputativè solummodò in esse causati influunt, & per suamet entitatem nihili ad effectum confert. Quicquid sit de eo, quod prudentium more atque existimatione perinde habeatur, ac si Physica effectûs causa esset, ceu loqui amat Dn. Slevogt. Si incendiarius activa passivis

passivis applicans, ignem ædibus supponat, non essentia incendiarii influxit in combustionem, sed ignis. Tametsi justissimè ad pœnam trahatur, ac opproprium id facinoris ei imputetur. Fiat ad negotium præsens applicatio, & facti partebit ratio. Quis tandem-cunq; generabit? Quid tandem-cunq; generabitur? Tolluntur enim hoc modo causæ Physicæ principales ac univocæ *Ἀπόπυρ* ergò filius erit. *Αυήτωρ* erit. Et Pater vox, sine re nomen erit, sine mente sonus erit. Quoniam per te non communicat univocè generando animam, sed creandam creatamve nudè unit. Non igitur generabit filium, non producet hominem: cùm nobiliorem hominis essentialiter spectati partem communicare nequeat. *παράδοξον!* At quid *ᾠδάδοξον?* *ἔνδοξον* illis est: *ἀπίδειξις* est, rectissimè inquit *Dn. D. Dannhawerms*. Nos nostro bono concludimus: Ubicunq; datur generatio univoca, ibi anima producitur ab animâ ejusdem speciei. In generatione hominis datur generatio univoca. E. Majorem *ἡλέκτερος ἢ σιδωβλας ὑέλα διαφειλετέραν* esse (liceat *Luciani verba nostra facere*) quis negaret? Minorem sana ratio diciturabit.

§. 5. Tempus verò animæ, à Parentibus in filium propagandæ, quod concernit, nullum illud quidem esse agnoscimus. *In momento* enim generatur anima. Momentum autem tempus non est. In momento tota adest. Momentum est, quòd homo oriatur. Momentaneum est, quod moriatur idem. Argutè & acutè subtilitatum Doctor *Scaliger*: illa non est subtilis hominis oratio: Dum res generatur. Neq; enim generatio est in tempore. Si generatio est formæ introductio, si forma, est indivisibilis. Verus Philosophus hujus verbi præsens tempus omninò segregat à Schola sua. Quamobrem nullus horæ, bidui, triduive succedaneus ad hoc opus animæ producendæ sacrum, requiritur motus. Spiritus enim anima nostrâs. Igitur indivisibilis. Produendus, sine morâ producitur. Introducendus sine morâ sine horâ introducitur: quicquid sit de actibus parascevasticis.

B

Dignum

Exerc. 290.

sect. I.

Dignum hoc est momentum, quo de inquiratur curiosius. Deducet enim nos in rei, quæ non parvi est momenti, cognitionem. Potest quippe subtilitatis excitari ratio & interrogatio: quodnam, & quale sit istud momentaneum produci, momentaneum introduci? Sitne ante actum generationis, an in ipso, vel post ipsum? Prius nulli: Medium nos: Posterius plerique. Profectò non ante generationis actum adesse anima quit. Effet enim antequam esset. Ἄτοπον! Et producenda esset, jam jam existens. Ἄλογον! Acquisito enim fine, ratione causandi quid est opus? Frustra est, qui agit actum. At quod frustra est, hoc ipso non est. Oportet igitur vel in ipso, vel post generationis actum, momentaneus animæ adventus concedatur. Post actum generationis à causis sociis susceptæ, animam humanam corpori uniri, ad hunc usq; diem defendunt in vicinia Nonnulli, in Bataviâ plerique. Mittamus nomina eorundem. De re dispiciamus. *Animã*, ajunt, *intellectiva maris unitur corpori circa diem 40. foemine circa 80.* Alii aliter paulisper, scopo tamen non dispari. Creatur, ajunt, anima eo tempore, quo infans in utero moveri incipit. Age adeamus *Hippocratem*, & quando ille motus accidat, expiscemur. Respondet: in maribus *nonagesimo*, in foeminis *centesimo vigesimo* die post conceptionem fit. Ain tu superiora? Neutiquam. Vecors isthæc credat: non cordatus. Falsa nimirum est sententia illa, & absurda perquam. Primò enim causæ sociæ post congressum nil conferunt aut agunt amplius. Fit ergò in congressu, in societate, in conjunctione. Quis enim nostrum ignorat causas socias in societate & operari, & denominari tales? Igitur in solo generationis & societatis actu producetur. Argumentamur: *Si anima producenda est terminus generationis, & socialis istiusmodi actus, in ipso quoq; societatis actu, nec ante, nec post generabitur.* Assumptum concedunt ipsimet. *Connexionem* propositionis negare non ausint, nisi ancipite terminorum sensu ludant. Intelligimus autem terminum non à quo, sed ad quem. Deinde est & alia propositio: Ubi, & quando-
cunq;

cunq̄ue dantur animæ operationes, ibi anima actu adest. Εὐδηλον.
In primis à conceptione diebus, septimanis, imò horis etiam, dantur
animæ operationes. E. Minorem experientia probat, approbat
Hippocrates, comprobat Platerus, nec improbat, quicumque
quid sit anima, & quid contra misellum & imbelle accidens
fit δυνάμειως πλαστικῆς ad substantiæ productionem nequa-
quàm suffecturæ, nôrit. Jucundissima lectu sunt, quæ ex
Platero adducit Incomparabilis SPERLINGIUS, ad quem *Defens. tr.*
Lecturum amandamus. Rationem quidem pro reculis suis, *de orig. for-*
sed sine ratione promit Jacchei Censor. Ait enim: sæpissimè *marum. c. 7.*
fit congressus, ut nulla sequatur conceptio, nulla generatio. *p. 158. seq.*
Subtile dictum! Quin similiter? Sæpissimè concionatur
Pastor, disputat Antagonista, aliquis, ut nullus sequatur fructus.
Ergò nulla concio, nulla disputatio fructum concomitantem
aut sequentem habet. Sed ad rem. Potéstne Parens, cui
sua interim explenda mortalitatis fata sunt, generare nihilo-
minus? Ἀδύνατον. At hoc bonâ fide ex hypotehesibus illorum
sequitur. Dicunt, Parentes generare. Quærimus quo
modo? Respondent uniendo corpori animam. Quærimus
quando? Respondent alii die vel 40. vel 80. alii 90. vel 120.
post congressum. Quærimus ultra possitne parens suum, in-
terea temporis, obire diem? Non negabunt. Plures enim
partus posthumi. Rectè versatissimus in natura Basso: ridicu-
lum prorsus atq; insanum, rei mortuæ tribuere actionem. At,
inquies, organa defunt primis à conceptione diebus. Quid
tum? Organa non ad essentiam, sed ad partes integrantes
spectant. Ad actum secundum necessaria sunt: non ad pri-
imum. Adest illicò totus homo, essentialiter rectus & per-
fectus. Mutilus & imperfectus quoad partes integrantes.
Sive igitur triduanus, sive hebdomadarius, sive mensstruus, sive
bimestris, sive septimestris, sive octimestris post conceptionem
factus sit: verus, totus, rectus & perfectus homo erit. Hinc
quæcunq; aut occidit, aut formidine pœnæ, aut lasciviâ abigit
meretricula fœtum, nihil aliud, quàm homicidium com-
mittit. Placent Illustris verba Scaligeri: animæ formatrici *Exerc. VI.*
non *sect. 8. 9.*

non repugnat, quod non adsint instrumenta. Non enim eget anima instrumento, sed ad qualitates secundas, qualitatibus utitur primis. Movet anima Spiritum (*h. e. calidum innatum, quod & ipse Aristoteles πνεῦμα vocat*) sine instrumento, cum movemur. Homines ignavi, sensuum mancipia temerè instrumentum attribuunt tam divinæ potestati.

§. 6. Hinc non potest non patere sanioribus *indivisibiliter, sine ullius vel divisionis, vel cum semine decisionis suspitione* multiplicari animam humanam. Spiritus enim est. Productionem momentaneam agnoscit. Ut propterea falsus sit Autor nuperrimarum in *B. SPERLINGII Synopsis Meditationum*, inquit: istæ animæ multiplicatio aut fit ante decisionem seminis, aut in decisione, aut post decisionem. Non ante decisionem, nec post eam, nec in decisione quia (NB.) anima Patris generaret animam *ex semine vel ex substantia suâ*. Enimverò quis accuratior talem animæ cum seminis decisione propagationem vult? Quis è semine vel è substantia Patris animam filii oriri statuit? Hæret! Hæret! Transeant sequelæ istæ per absurdæ. Nervosè cum aliis pluribus *Excellentiss. SPERLINGIUS*: non *ex semine* fit anima filii, nec *ex animâ*, sed *ab animâ* Parentum. Ex enim materiæ characterem designat, quemadmodum *Ab Efficientis*. Non absimiliter *Celeberrimus Theologus Dn. D. DORSCHENS*: malè anima ex semine tanquam ex materiâ oriri dicitur. Brutorum animas ex semine oriri, etiam dici non potest. Seminando oriuntur & propagantur cum corpore, unde etiam anima generanda ab anima generantium *Ex benedictione divinâ DEDUCITUR*, licet non *DECIDATUR*. Nam si decideretur, dividendo fieret generatio, quod sana Philosophia non admittit. Materiam in quâ largimur, materiam ex qua, nec nos admittimus, nec dabunt illi in æternum.

§. 7. Totam verò à Patre, totam similiter à matre, sine compositione tamen, aut pluralitatis metu produci animam, facile, si sequentibus adhibeatur fides, obtenturi sumus. Nimirum

*In Auctar.
Pentadecad.
Dissert. 4.
S. 46.*

mirum Parentes in actu generationis sunt causæ sociæ. Hinc pro unâ stant. Hinc una etiam dicuntur caro. Quam animorum, animarum, corporumq; conjunctionem nemo hominum præsumat separare. Deinceps causæ sunt externæ. At hæ non componunt, cum essentiam rei non ingrediantur. Sive ergò simplex, sive duplex illa sit efficiens, compositionem nullam dabit. *Fax à duabus aut tribus accensa candelis, non magis est composita, quàm quæ accenditur ab unâ.* Non magis composita Caini anima, à duobus producta architectis, quàm Adami est, ab uno solo creatore glorioso creata. Non est compositior Diana, exstructa vel à duodeviginti artificibus, vel ab uno statuariorum absolutissimo, Phydîâ, exsculpta. Elaborent tres, septem, triginta calceum, non propterea, component magis, quàm si duo unusve. Ab utroq; verò Parentum *παρῆσως* produci animam, probatum efficaciter §. 4. est. Nolumus arare littus. Ineptiunt interim sic argumentantes: Si Pater totam filio communicat animam, & totam Mater, animâ spoliabuntur propriâ. Etenim sine intellectu sutela. Quasi formæ multiplicare se nequirent, nisi de suâ aliquid amitterent entitate. Quantò subtilius *Scaliger*: habemus, inquit, præ oculis exemplum, quemadmodum à lampadis flamma flammam excipimus, illâ nihilo fecius integrâ manente. Ad hæc, distingvendum inter animam eandem numero, & eandem specie. Posterius volumus. De priori forsitan procederet sequela, sed nihil ad nos.

*Exerc. VI.
Med. II.*

§. 8 Denique quando IN; CUM, & SUB semine produci animam in frontispicio asseruimus, ne errori nos demus, præcavendum maturè est. Non vacat quippe ambiguitatibus vox seminis. Hinc jam animatum dici, citra ullam contradictionem posse, non est, quod vel neget, vel miretur Traducis - non Traducis Autor. Semen enim consideratur *vel simpliciter* ac ante generationem, cujus & materia est. Et hoc *animatum non est*: anima enim generationem sequitur. *Vel respectivè*, ubi itidem materia generationis est: respectu

In tract. de
formatione
hominis in
utero cap. 2.
q. 1. p. 31.

nempe partium integrantium. Et hoc animatum est, obsessum à novâ hospitâ, partium corporis architectrice. Hinc solemne illud: *anima actu est in semine*: semen hoc post generationis actum animal est, homo est. Quanquam partes integrantes elaborandæ adhuc restent. Essentia tamen tota adest. Dignissima notatu verba sunt, quæ adducit *fidelissimus* rei hujus *Interpres SPERLINGIUS*: præsupponendum est, inquit, non de quovis nos loqui semine, (1.) *in parentem prostratis hærens* semen in quæstionem hîc venit neutiquàm. Neq; (2.) id, quod *temerè profunditur*, huc quadrat. Tunc enim non generat homo, tunc sese non multiplicat: frustum ergò generationis tunc sperare non licet. Neq; (3.) *citra causarum sociarum juncturam* sequitur effectus. Sed (4.) illud saltem animâ gaudere asserimus, quod *facta generatione*, in *utero benè disposito*, hæret. Ubi semina pura & fœcunda in uterum tanquam agrum feracissimum effunduntur. Post exquisitè miscentur. Hinc retinentur. Osculum enim favissæ clauditur. Tandem uteri ingenitâ facultate susci- tantur. Ubi ne puncto temporis natura quiescit. Sed secretiones, concreciones, & contractiones protinùs magno molimine aggreditur. Hîc animæ esse, posse, operari. O naturæ Sapientiam! O præsentissimam, ô ordinatissimam animæ præsentissimæ operationem, ac efficientiam! O concordantiam Traducis! Arrident maximoperè verba B. Thummii: *Omnes yncōiōs Lutheranos immotis argumentis traducem stabiliisse.*

Stat nobis Veritas, stet Tibi Rerum Stator

GLORIA!

F I N I S.

Ad
Humanissimum
DN. RESPONDENTEM,
Amicum meum.

GLoria Francorum terrarum climata replet,
Et, donec fuerit, nescit in orbe mori.
Tu quoque Francorum, cum Præside, sanguine natus
Augebis Patrum tempus in omne decus:
Id mihi testatur specimen, quod nobile ponis,
Ut possis Cives exhilarare tuos.
Perge tuum coeptum, pietatem perge dietim;
Nam studiis aderit dextera sancta tuis.

Michael Wendelerus,
D. & Prof. P.

Ad
Doctissimum
DN. RESPONDENTEM,
Amicum atque Conterraneum
perdilectum.

FElices Animas! quibus est, cognoscere se se
concessum: felix *ἡγήσῃ σαυτὸν*, id est.
O si me nôrim! si, quomodo natus, itemq;
migraturus ab hinc sim, modò rite sciam!
Non est dignus Homo qui sit, nisi corpore spreto,
hæc, quæ sunt animæ, curet & excutiat.
Hinc etiam multas debent, HARTMANNE perite,
Cum votis, laudes, carmina nostra Tibi.
Dum mentem curas, *Clari* vestigia Patris
molliter hand urges. Perge! brabea feres.

amicâ manu

PRÆSES.

Ad
Eximium ac prestantiss.
Dn. Respondentem,
Fautorem & Amicum meum
honorandum.

R *Es non exigui (verum fateamur oportet)*
nosse, est momenti, qua sit origo anima.
Ille polo labi blaterat conamine vano,
atq; DEUM formas usq; creare probat.
Viribus hic nimium fidens eductio quod sit
humana forma fons & origo, putat.
Ast, HARTMANNE sagax (medium tenuere beati)
incedis medio quam benè cautus agro.
Atq; doces animam traduci semine posse,
ut verum à vero lumine lumen habet.
Gratulor ex animo, studijs benedicat ab alto
Jov A tuis, ferias vertice summa poli.

M. Johannes Preusser /
Witteberg.

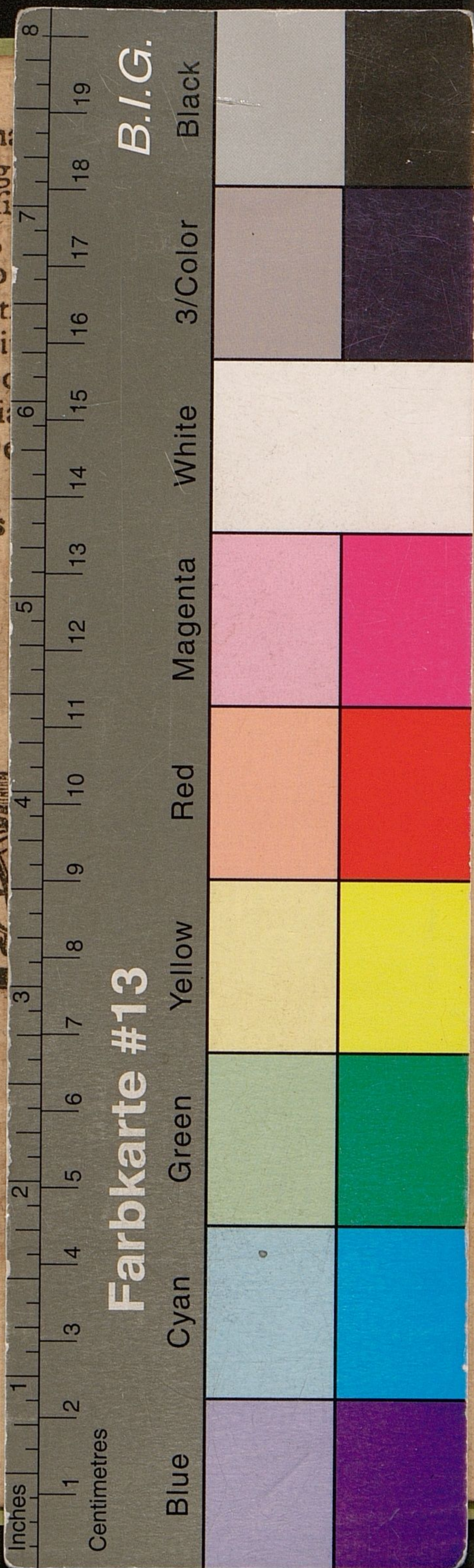
05 A 2315 (1)

ULB Halle 3
003 791 483

1017

POSTERIOR
de
ORIGINE
ANIMÆ HUMANÆ,

contra
CREATIONIS DEFENSORES,

Pro
TRADUCE
DISPUTATIO PHYSICA,

quam
Glorioso Numine annuente,
Publicæ Doctorum ventilationi sistunt

P R Æ S E S

M. GEORGIUS CASPAR. KIRCHMAIER,
Uffenhem- Francus,

&

R E S P O N D E N S

JOHANNES LUDOVICUS HARTMANNUS,
Rotenburgo-Tuberanus,

Ad diem XI. Septembr. Hor. Pomerid.

In auditorio Philosophorum,

ANNO quo

CVM Deo gloriosiori
FranCofVrtl ad Moenl Littora
LeopoLDt IMperator eLigtVr.

WITTEBERGÆ,

Typis MICHAELIS Wendt.